

Deseta obljetnica održavanja konferencije ICIT

U Bledu je od 11. do 14. rujna 2007. održana šesta međunarodna konferencija o industrijskim alatima i postupcima obradbe i preradbe materijala (e. *International Conference on Industrial Tools and Material Processing Technologies*) ICIT & MPT 2007 u organizaciji slovenskog centra za razvoj alata i kalupa TECOS. Ove je godine organizator ujedno obilježio desetu obljetnicu održavanja konferencije ICIT. Konferencija je prvi put održana 1997. godine na Mariborskom Pohorju, a nakon toga svake dvije godine okuplja stručnjake iz cijeloga svijeta koji se bave raznim vrstama alata i kalupa.

Oko 180 autora iz dvadesetak zemalja priredilo je gotovo 70 izvrsnih radova podijeljenih u sedam skupina. To su radovi s područja procesa i alata za obradbu metala (uglavnom deformiranjem), procesa i alata za preradbu polimera (uglavnom injekcijskim prešanjem), materijala za izradbu raznih alata, postupaka izradbe alata, računalnih i numeričkih metoda u funkciji analize postupaka obradbe metala i preradbe polimera, inteligentnih sustava i menadžmenta. Već na samom otvaranju konferencije predsjednik *Organizacijskog odbora* prof. dr. sc. Karl Kuzman naglasio je važnost *alata* kao najjačih pokretača suvremenih postupaka proizvodnje. Danas se često govori o proizvodnji i ekonomiji u kontekstu turbulencija, stalnih izmjena, konkurentnosti, mogućnosti i rizika. Međutim, isti trendovi vrijede i za razvoj i proizvodnju industrijskih alata. Kako su sve aktivnosti razvoja i proizvodnje alata pod višestrukim vremenskim pritiskom, alatničari se u suvremenom pristupu razvoju i proizvodnji alata sve više koriste mogućnostima koje im pružaju prividna, digitalna okružja, odnosno uporaba računala i odgovarajućih programa. S pomoću tih *alata* moguće je u prividnom okružju provjeriti ideje i pojedine procese prije negoli oni zažive u stvarnom okružju. Stoga je moguće računala smatrati jednim od najučinkovitijih *alata*

za izradbu *pravih alata*. Sve dosadašnje konferencije potvrdile su ideju da je Slovenija dobro mjesto za susret stručnjaka iz *alatničarski* najrazvijenijih zemalja, kao i zemalja koje to žele postati u trećem mileniju. Kao najveću vrijednost tih konferencija moguće je istaknuti susrete i razmjenu iskustava i znanja između stručnjaka iz Europe, Amerike i s Dalekog istoka. Organizator se stoga i ove godine, uz već tradicionalno vrhunsku organizaciju, potrudio posebnu pozornost posvetiti zajedničkim druženjima izvan vremena održavanja predavanja.

Damir GODEC

Sudionici konferencije ICIT & MPT 2007

JEZIČNI SAVJET

Energetski i energijski

Hrvatski jezik jedan je od jezika koji se odlikuje bogatstvom različitih tvorbenih mogućnosti za izricanje različitih značenja. Nije dobro preuzimati tvorbeno obrasce iz drugih jezika koji takvih mogućnosti nemaju jer tada može nastati zbrka. O čemu je riječ?

Često se u hrvatskom jeziku u sredstvima javnog priopćavanja zamjenjuju dva pridjeva: *energetski* i *energijski*. Oni doduše slično zvuče, ali različito znače. Pogledajmo kako su tvoreni i što znače!

Pridjev *energetski* izveden je od riječi *energetika*, što znači *energijska tehnika*. Tim su nazivom obuhvaćene sve znanosti koje se bave energijom te tri tehnička područja. To su: pretvorba energije, prijenos energije i pohrana energije. Otuda pridjev *energetski* znači *koji se odnosi na energetiku*. Potvrđen je u primjerima: *energetski stručnjak*, *energetski znanstvenik*, *energetski savjetnik* i sl. Od imenice *energetika* mogao bi se izvesti pridjev i u obliku *energetički*, ali takav pridjev nije uobičajen.

Pridjev pak *energijski* dobro je tvoren od riječi *energija* i sufixa *-ski* pa znači *koji se odnosi na energiju*, slično kao što se *kemijski* odnosi na kemiju. Nalazimo ga u potvrđenim primjerima, kao npr.: *energijski tonus*, *energijski div*, *energijski transformator*, *energijski zakon*, *energijski krug*, *energijski kanal*, *energijski gubitak*...

Dovde je sve jasno, no u praksi se pridjev *energetski* upotrebljava nerijetko i kada je riječ o energetici i kada je riječ o energiji, pa treba odgonetati na što se odnosi. Tako nalazimo ovakve primjere: *energetski udar* na Hrvatsku, *energetski slom*, *energetski kolaps*, *energetski izvor*, *energetski učinak*, *energetski kabel*...

Držimo li se upravo opisane tvorbeno i značenjske razlike između pridjeva *energetski* i *energijski*, ostaje nejasnim kako to energetika udara na Hrvatsku, kako se navedene sastavnice energijske tehnike mogu slomiti ili kolabirati...Vjerojatno energija ima neke učinke. No, ne izvire odnekud energetika, nego energija i ne prenosi se kabelima energetika, nego energija, ne pretvara se iz jednog oblika u drugi energetika, nego se energija pretvara iz jednog oblika u drugi. U takvim primjerima valjalo je upotrijebiti riječ *energijski*: *energijski udar*, *energijski slom*, *energijski kolaps*, *energijski izvor*, *energijski učinak*, *energijski kabel*...

Ponovimo na kraju: *energetski* je dobro upotrebljavati kada je riječ o energetici, dakle području ljudskog djelovanja povezanim s energijom, a *energijski* kada je riječ o energiji samoj.

Marija ZNIKA